Ewangelia św. Jana jest jednym z najgłębszych i najbardziej duchowych tekstów Nowego Testamentu. Różni się od pozostałych trzech ewangelii (Mateusza, Marka i Łukasza), znanych jako „ewangelie synoptyczne", ponieważ oferuje bardziej refleksyjny i teologiczny pogląd na życie, nauczanie i naturę Jezusa Chrystusa. Podczas gdy ewangelie synoptyczne koncentrują się na wydarzeniach historycznych i przypowieściach Jezusa, Ewangelia Jana zagłębia się w tajemnicę tego, kim jest Jezus: Słowem wcielonym, Światłem świata i źródłem życia wiecznego.

Kontekst historyczny i kompozycja Ewangelii

Tradycyjnie tę ewangelie przypisuje się Janowi, „umiłowanemu" apostołowi, jednemu z najbliższych uczniów Jezusa. Według tradycji Jan napisał swoją ewangelie w Efezie, prawdopodobnie pod koniec I wieku. W tym czasie wspólnota chrześcijańska już się rozrosła, a przesłanie Jezusa zaczęło się rozszerzać na cały świat śródziemnomorski. Jednak pojawiały się wyzwania: błędne interpretacje dotyczące boskości Chrystusa, napięcia z judaizmem i potrzeba wyjaśnienia tożsamości Jezusa w odniesieniu do Boga Ojca.

Ewangelia Jana odpowiada na te obawy w sposób, który wykracza poza narrację, prezentując bogatą teologię, która dąży do zgłębienia zrozumienia tajemnicy Chrystusa. Od pierwszych słów tekstu czytelnik wprowadzany jest w kosmiczny wymiar:

„Na początku było Słowo, a Słowo było u Boga, a Słowo było Bogiem" (Jan 1,1).

Te słowa przenoszą nas do samego początku stworzenia, łącząc historię Jezusa z wiecznym planem Boga dla ludzkości.

Teologia Słowa: Jezus, Syn Boży

Jednym z najbardziej charakterystycznych aspektów Ewangelii Jana jest jego przedstawienie Jezusa jako „Słowa" (w greckim *Logos*), idei, która ma ogromne znaczenie zarówno dla Żydów, jak i dla Greków tamtej epoki. W Starym Testamencie „słowo" Boga jest dynamiczne; jest środkiem, przez który On tworzy i objawia się. Dla greckich filozofów *Logos* był racjonalną zasadą, która porządkowała wszechświat. Jan łączy te obie idee, opisując Jezusa jako wcielone Słowo, ostateczne objawienie Boga, most między Stwórcą a Jego stworzeniem.

To pojęcie Jezusa jako wcielonego Słowa nie jest tylko abstrakcyjną teologią. Zaprasza nas do postrzegania Jezusa jako pełnej manifestacji Boga, sposobu, w jaki Bóg zdecydował się zbliżyć do nas w sposób namacalny. Bóg nie jest odległą siłą; wszedł w naszą historię, w naszą ludzką naturę, aby pokazać nam swoją miłość. Wcielenie ujawnia, że Bóg głęboko ceni naszą

ziemską egzystencję – nasze ciała, nasze relacje i nasze zmagania. W Jezusie Bóg dzieli się naszą ludzką naturą, abyśmy mogli dzielić się Jego boskością.

„Ja jestem”: Objawienie Boskiej Tożsamości Jezusa

Innym kluczowym aspektem Ewangelii Jana jest użycie przez Jezusa fraz „Ja jestem”, aby opisać samego siebie. W sumie w tej ewangelii znajduje się siedem stwierdzeń „Ja jestem”, z których każde ujawnia coś głębokiego o tożsamości Jezusa i Jego zbawczej misji:

1. **„Ja jestem chlebem życia”** (Jan 6,35) – Jezus jest duchowym pokarmem, który zaspokaja nasze głodne dusze.
2. **„Ja jestem światłością świata”** (Jan 8,12) – Jezus oświetla ciemności naszych żyć i prowadzi nas ku prawdzie.
3. **„Ja jestem bramą”** (Jan 10,9) – Jezus jest dostępem do zbawienia i bezpieczeństwa w Bogu.
4. **„Ja jestem dobrym pasterzem”** (Jan 10,11) – Jezus troszczy się o nas, zna nas intymnie i oddaje za nas swoje życie.
5. **„Ja jestem zmartwychwstaniem i życiem”** (Jan 11,25) – W Jezusie mamy nadzieję na życie wieczne, nawet poza śmiercią.
6. **„Ja jestem drogą, prawdą i życiem”** (Jan 14,6) – Jezus jest jedyną drogą do autentycznego związku z Bogiem.
7. **„Ja jestem prawdziwą winoroślą”** (Jan 15,1) – Jezus jest naszym źródłem życia duchowego, a tylko w komunii z Nim możemy przynosić owoce.

Te stwierdzenia „Ja jestem” nie są tylko metaforami, ale są głęboko związane z objawieniem imienia Boga w Starym Testamencie. Kiedy Mojżesz pytał Boga o Jego imię, odpowiedź brzmiała: **„Ja jestem, który jestem”** (Wyjścia 3,14). Używając tego języka, Jezus identyfikuje się z tym samym Bogiem, który rozmawiał z Mojżeszem, teraz obecnym w ciele, objawiającym się w pełni w historii ludzkości.

Znaki Jezusa: Więcej niż cuda

Ewangelia Jana przedstawia siedem „znaków” lub cudów dokonanych przez Jezusa, które wskazują na Jego boską naturę i misję zbawienia. Te cuda nie są po prostu aktami mocy; mają głębsze znaczenie duchowe:

1. **Przemiana wody w wino** (Jan 2,1-11) – Symbolizuje obfitość nowego przymierza w Chrystusie.
2. **Uzdrawienie syna urzędnika królewskiego** (Jan 4,46-54) – Ukazuje moc wiary w

słowo Jezusa.
3. **Uzdrawienie paralityka przy sadzawce Bethesda** (Jan 5,1-9) – Opowiada o uzdrowieniu i znaczeniu szabatu.
4. **Pomnożenie chleba i ryb** (Jan 6,1-14) – Zapowiada Eucharystię, w której Jezus daje się nam jako pokarm duchowy.
5. **Jezus chodzi po wodzie** (Jan 6,16-21) – Wzmocnia władzę Chrystusa nad siłami chaosu i natury.
6. **Uzdrawienie niewidomego od urodzenia** (Jan 9,1-41) – Ujawnia Jezusa jako światło, które oświetla świat.
7. **Wskrzeszenie Łazarza** (Jan 11,1-44) – Wskazuje na moc Jezusa nad śmiercią i Jego obietnicę życia wiecznego.

Każdy z tych znaków ma na celu ujawnienie więcej o tym, kim jest Jezus i co oznacza Go naśladować. Nie chodzi tylko o wiarę w Jego cudowną moc, ale o uznanie tych czynów jako znaku Królestwa Bożego, które wkracza w świat.

Zastosowanie w naszym codziennym życiu

Jak możemy zastosować nauki Ewangelii Jana w naszym codziennym życiu? Jan nieustannie zaprasza nas do bliższego i bardziej osobistego związku z Jezusem. Nie jest On tylko Nauczycielem czy Cudotwórcą, ale naszym bliskim przyjacielem i źródłem życia.

1. **Szukaj światła w ciemności**: W świecie pełnym niepewności, podziałów i kryzysów, Jezus wzywa nas do bycia „dziećmi światła” (Jan 12,36). Oznacza to życie z nadzieją, prowadzeni prawdą Jego słowa, oświetlając miłością miejsca w naszym życiu, które są naznaczone strachem lub zamieszaniem.
2. **Żyj w komunii z Jezusem, prawdziwą winoroślą**: Jak gałęzie połączone z winoroślą (Jan 15), jesteśmy wezwani do pielęgnowania naszego życia duchowego w relacji z Jezusem. Poprzez modlitwę, Eucharystię i lekturę Pisma Świętego możemy być połączeni z źródłem, które daje nam życie i pomaga duchowo rosnąć.
3. **Świadczyć z odwagą**: Ewangelia Jana jest wezwaniem do bycia świadkami Chrystusa w świecie. Tak jak Jezus dał świadectwo prawdzie przed Piłatem (Jan 18,37), jesteśmy wezwani do obrony prawdy Chrystusa w naszych własnych życiach, żyjąc w integralności, współczuciu i sprawiedliwości.
4. **Kochaj tak, jak Jezus kochał**: Przykazanie Jezusa podczas Ostatniej Wieczerzy jest jasne: **„Miłujcie się wzajemnie, jak Ja was umiłowałem”** (Jan 13,34). Ta miłość jest ofiarna, służebna i przemieniająca. Wyzwanie, aby wyjść poza siebie, dostrzegać Chrystusa w innych i czynić z miłości centralny punkt naszego życia chrześcijańskiego.

Zakończenie: Ewangelia Życia Wiecznego

Ewangelia Jana nieustannie przypomina nam, że Jezus przyszedł, aby dać nam życie i życie w obfitości (Jan 10,10). To życie nie jest po prostu życiem ziemskim, lecz życiem wiecznym, które zaczyna się teraz, w naszej relacji z Nim. Czytając tę ewangelie, jesteśmy wezwani do pogłębiania naszej wiary, otwierania naszych serc na światło Chrystusa i pozwolenia, aby Jego miłość przemieniała nasze życie. To nie jest tylko zwykła relacja historyczna, ale zaproszenie do odnowionego życia w Chrystusie, do bycia świadkami Jego prawdy i miłości w naszym świecie dzisiaj.

Żyjmy więc jako uczniowie tego wcielonego Słowa, pamiętając, że w Nim znajdujemy odpowiedź na nasze najgłębsze pytania i światło, które prowadzi nas w naszej codziennej wędrówce.